

Votre Programme Matmidim – Chiour ALEPH

Semaine du 6 au 10 mars 2022

Souguia n° 56

ד"ס

Matmidim

Programme d'étude Mondial

Sujet de la semaine :

Misvat Assé Ché hazman Grama (2)

Cette semaine nous continuons la Souguia de Misvot Asssé chéazman Grama : les femmes sont exemptées des Mitsvot positives qui dépendent du temps. Nous nous pencherons précisément sur la question de la Brakha si une femme veut accomplir une MACZG, ainsi que sur la Mitsva du récit de la Hagada pendant la nuit de Pessah' et sur la bénédiction de la Havdala.

Bon Limoud sur Matmidim !

Tephila avant le Limoud

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שלא יארע דבר תקלה על ידי, ולא אכשל בדבר הלכה, וישמחו בי חברי, שלא אמר על טמא טהור ולא על טהור טמא, ולא על מתר אסור ולא על אסור מתר, ולא יפשו חברי בדבר הלכה ואשמח בהם. כי יי יתן חכמה מפיו ויעת ותבונה. גל עיני ואביטה נפלאת מתורתך

Tephila après le Limoud

מודה אני לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, ששמת חלקי מיושבי בית המדרש. ולא שמת חלקי מיושבי קרנות. שאני משכים והם משכימים. אני משכים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אני עמל והם עמלים. אני עמל ומקבל שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר. אני רץ והם רצים. אני רץ לחיי העולם הבא, והם רצים לבאר שחת. שנאמר ואתה אלהים תורדם לבאר שחת. אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם, ואני אבטח בך

Programme du Dimanche

L'étude aujourd'hui est dédiée pour la Réfoua Chéléma de

Ariella Tehila bat Aviva Myriam

1. Une femme peut-elle réciter la Brakha sur une MACZG ?

האשה נקנית פרק ראשון קידושין לא.

ועושה כך מצווה ועושה עאכו"כ דא"ר"ח גדול מצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה אמר רב יוסף מריש ה"א מאן דהוה אמר לי הלכה כר"י דאמר סומא פטור מן המצות עבידנא יומא טבא לרבנן דהא לא מיפקידנא והא עבידנא השתא דשמעיתא להא דא"ר חנינא גדול מצווה ועושה יותר ממי שאינו מצווה ועושה אדרבה מאן דאמר לי דאין הלכה כרבי יהודה עבידנא יומא טבא לרבנן כי אתא רב דימי אמר הפעם אחת היה

תוספות מסכת קידושין דף לא עמוד א

דלא מפקידנא ועבידנא - מכאן מדקדק ר"ת דנשים מברכות על מצות עשה שהזמן גרמא אף על גב דפטורות לגמרי דאפילו מדרבנן לא מיחייבי כדמוכח פרק מי שמתו (ב) (דף כז:) מ"מ יכולות הן לברך ואין כאן משום לא תשא את שמו לשוא (שמות כ) משום מברכות ברכה שאינה צריכה דאי לא הכי היכי שמח רב יוסף והלא מפסיד כל הברכות כולן

רא"ש מסכת קידושין פרק א סימן מט

רבינו תם היה אומר דנשים יכולות לברך על כל מצות עשה שהזמן גרמא דאע"ג דפטורי ואפילו מדרבנן לא מחייבי כדמוכח בברכות פרק מי שמתו (דף כ ב) (ז) גבי נשים חייבות בקידוש היום דבר תורה ואין כאן משום לא תשא את שם לפי שמברכות ברכה שאינה צריכה (ח) דהך דרשא אסמכתא בעלמא היא דהא אמרי' בפ' מי שמתו (דף כא א) ספק קרא קרית שמע ספק לא קרא יחזור ויקרא ולא אסרינן מספק משום בל תשא הלכך כיון שמתכוונות לברכה אין כאן משום בל תשא ואי לא הכי במה היה שמח רב יוסף והלא היו כמה ברכות ברכת ציצית ותפילין וכל ברכת מצות עשה שהזמן גרמא ואמרינן בפרק המניח (דף ל א) האי מאן דבעי למהוי חסידא ליקיים מילי דברכות ועוד הביא רביה מדאמרינן בפ' בתרא דעירובין (דף צ א) דמיכל בת שאול היתה מנחת תפילין ולא מיחו בידה חכמים לרבי יוסי דאמר נשים סומכות רשות אבל רבי יהודה פליג עליה התם ואמר מיחו ומסתבר למימר (ט) דמה שמיחו מפני שהיתה מברכת שמע מינה לדרבי יוסי שרי לברוכי ועוד הביא רביה מדאמר רב אחא בערבי פסחים (דף קטז ב) סומא פטור מלומר ההגדה ופריך ליה והא אמר רבינא שאילתינהו לרבנן דבי רב ששת מאן אמר אגדתא בי רב ששת רב ששת בי רב יוסף רב יוסף ומוכח התם דלא פריך אלא ממה שמוציאין אחרים אבל מה שברכו הם עצמם לא קשיא ליה אף על גב דאיכא ברכה דאשר גאלנו מיהו אין זו ראייה כל כך דעדיפא מינה פריך ועוד דבברכה אשר גאלנו ליכא וצונו ותימה הוא היאך תאמר וצונו במילתא דלא מיחייבא לא מדאורייתא ולא מדרבנן גם נראה דמסומא אין כל כך ראייה דסומא אף על גב דפטור מדאורייתא מיחייב מדרבנן כדמוכח ההיא דפסחים דמשני קא סברי רב ששת ורב יוסף מצה בזמן הזה דרבנן ולכך היו יכולין להוציא אחרים ש"מ דאינהו מיחייבי מדרבנן הלכך יכולין לברך ולימא וצונו כמו שמברכין בנר חנוכה ובכל מצות דרבנן ומה שחייבו סומא מדרבנן ואשה פטורה לגמרי היינו טעמא משום דהוי ממין בר חיובא ועוד שלא יראה כמי שאינו נוהג בתורת ישראל אי פטרת ליה מכל המצות אבל אשה מחייבת במצות עשה שלא הזמן גרמא (ובמצות לא תעשה) ורבי יצחק בר יהודה ז"ל הביא ראייה דנשים מברכות על מצות עשה שהזמן גרמא מהא דאמרי' (מגילה דף כג א) הכל עולין למנין שבעה אפילו אשה ואפילו קטן ואף על גב דאשה אינה מצווה לעסוק בתורה ואומר ר"ת ז"ל דאינה ראייה דברכת תורה לפניה ולאחריה לאו משום מצות ת"ת שהרי אפילו בירך הערב נא או נפטר באהבה רבה חוזר ומברך לחובת קריאת התורה תדע שכהן הקורא במקום לוי

חוזר ומברך ועוד דילמא מה שאשה וקטן עולין למנין שבעה היינו באמצע כדאמר במגילה בפ' הקורא את המגילה עומד (דף כא ב) תניא פותח מברך לפניה וחותם מברך לאחריה

Les mots du jour à apprendre :

Son frère (à elle)	אָחוּהָ
Son frère (à lui)	אָחוּהוּ
Ses frères	אָחוּהֵי

Programme du lundi

L'étude aujourd'hui est dédiée pour la Réfoua Chéléma de

Ariella Tehila bat Aviva Myriam

(Suite)

חידושי הרשב"א מסכת ראש השנה דף לג עמוד א

[...] ור"ת ז"ל הביא ראי' דמעשה רב דהתם בריש המוצא תפלין בעירובין אמרינן דמיכל בת שאול היתה מנחת תפילין ולא מיחו בידה חכמים ואשתו של יונה היתה עולה לרגל ולא מיחו בידה חכמים אף על גב דמצות עשה שהזמן גרמא הוא ונשים פטורות, ועובדא נמי דפרק אין דורשין דהביאוהו לעזרת הנשים וסמכו עליו נשים לעשות להן נחת רוח וכן הסכימו שמותר לנשים לברך על כל מצות עשה שהזמן גרמא ואף על פי שאינה להם אלא רשות דמ"מ במצוה קא עסקי וחיובא הוא דלא חייבינהו רחמנא למעבד כאנשים אלא דאי בעו עבדי וצונו קרינן בהו. ויש שהביאו ראי' מרב יוסף דאמר בפרק החובל מריש הוה אמינא מאן דאמר לי הלכה כר' יהודה הוה עבידנא יומא טבא לרבנן דאנא לא מפקידנא ועבידנא, ואם איתא דכל היכא דפטור מן המצוה לא מצי מברך מאי יומא טבא, דלא מצי מברך והיה מפסיד כל הברכות הבדלה וקדוש היום וברכות של קרית שמע שחרית וערבית וכן כל הברכות, וא"ת כיון שהוא פטור היכי מברך דהא ברכה שאינה צריכה היא ואמרינן בברכות דאיכא משום לא תשא, י"ל דההיא מדרבנן היא ובכי הא לא אמור, ותדע לך דהא אמרינן בפרק מי שמתו ספק אמר אמת ויציב ספק לא אמר חוזר ואומר ואי ברכה לבטלה אסורה דבר תורה משום לא תשא אף הוא אינו חוזר ואומר מספק משום לא תשא דדילמא מוציא שם שמים לבטלה. ויש דוחים דליכא ראי' מסומא דדילמא סומא חייב מדרבנן כיון דבר מינא דחיובא הוא, ואי נמי קטן שמברך משום דאתי לכלל חיוב והילכך מצו למימר וצונו, אבל נשים פטורות לגמרי ואפי' מדרבנן כדמוכח בהדיא בפרק מי שמתו גבי נשים חייבות בקדוש היום דבעי למימר דחייבות מדרבנן ופריך עלה א"כ כל מצות עשה שהזמן גרמא ניחייבו מדרבנן אלמא פטורות לגמרי, ומדאמרינן במגלה הכל עולין למנין שבעה ואפי' אשה ליכא ראי', דדילמא התם בעולה באמצע שאינה מברכת שלא היו רגילין לברך אלא ראשון ואחרון כדאיתא התם בפרק הקורא את המגלה עומד, ועוד דשאני ברכת התורה שאינה משום שנון שהרי אפי' בירך על התורה או שנפטר באהבה רבה וחזר וקרא בבית הכנסת חוזר ומברך דהכי אתקון דהויא מצוה בפני עצמה והם אמרו שאפילו אשה כשרה לה, ומ"מ הסכמתן של ראשונים ז"ל שהיא מברכת ואין ממחין בידה דמסתמא מיכל בת שאול מברכת היתה בהנחת תפילין

רמב"ם הלכות ציצית פרק ג הלכה ט

[...] נשים ועבדים וקטנים פטורין מן הציצית מן התורה, ומדברי סופרים שכל קטן שיודע להתעטף חייב בציצית כדי לחנכו במצות, ונשים ועבדי' שרצו להתעטף בציצית מתעטפים בלא ברכה, וכן שאר

מצות עשה שהנשים פטורות מהן אם רצו לעשות אותן בלא ברכה אין ממחין בידן, טומטום ואנדרוגינוס חייבין בכולן מספק לפיכך אין מברכין אלא עושין בלא ברכה.
השגת הראב"ד: נשים ועבדים שרצו להתעטף בציצית מתעטפין בלא ברכה. כתב הראב"ד ז"ל א"א דוקא בציצית שאין בה כלאים. ויש שחולק ואומר אף בברכה ואומר שגם הברכה רשות ומביא סעד לדבריו מפ"ק דקידושין מדרב יוסף דאמר מריש הוה אמינא מאן דאמר לי הלכה כר' יהודה דאמר סומא פטור מן המצות עבידנא יומא טבא לרבנן דלא מיפקדנא ועבידנא ואם איתא דמאן דלא מיחייב לא חזי לברוכי א"כ איסורא קא עביד דאיהו בברכה קא עביד להו דאי בלא ברכה מאי יומא טבא איכא עכ"ל

Les mots du jour à apprendre :

אָהוּ	Ils ont montré
אָהוּײ	Montrer
אָהוּײַטאָ	Soeurs

Programme du Mardi

*L'étude aujourd'hui est dédiée pour la Réfoua Chéléma de
 Chimon ben Juliette*

טור אורח חיים הלכות ציצית סימן יז

וכתב הרמב"ם ז"ל יתעטפו בלא ברכה והוא הולך לשיטתו שפירש שנשים אין יכולות לברך בדבר שהן פטורות אבל ר"ת כתב שיכולות לברך אף על פי שהן פטורות ויותר טוב שלא יברכו

שולחן ערוך אורח חיים הלכות ציצית סימן יז סעיף ב

נשים ועבדים פטורים, מפני שהיא מצות עשה שהזמן גרמא.
הגה: ומ"מ אם רוצים לעטפו ולברך עליו הרשות בידן כמו בשאר מצות עשה שהזמן גרמא (תוס' והרא"ש והר"ן פ"ב דר"ה ופ"ק דקדושין), אך מחזי כיוהרא, ולכן אין להן ללבוש ציצית, הואיל ואינו חובת גברא (אגור סימן כ"ז) פי' אינו חייב לקנות לו טלית כדי שיתחייב בציצית [...]

שם הלכות ראש השנה סימן תקפט סעיף ו

אף על פי שנשים פטורות יכולות לתקוע וכן אחר שיצא כבר, יכול לתקוע להוציאן אבל אין מברכות ולא יברכו להן.

הגה: והמנהג שהנשים מברכות על מצות עשה שהזמן גרמא על כן גם כאן תברכנה לעצמן, אבל אחרים לא יברכו להן אם כבר יצאו ואין תוקעין רק לנשים, אבל אם תוקעין לאיש המחוייב, מברכין לו אף על פי שכבר יצאו, כמו שנתבאר סימן תקפ"ה סעיף ב' הגהה א' (ד"ע)

קובץ שעורים קידושין אות קמב

והר"ן כתב דמשו"ה נשים מברכות על מ"ע שהז"ג כיון דאנשים נצטוו ואינהו נמי שייכי במצוות שהרי [נוטלות עליהן שכר, שפיר יכולות לומר וצונו ונראה מדברי הר"ן דצריך לצירוף שני הטעמים, ואינו מובן איזה טעם יש בזה שאנשים נצטוו שיכולות לומר וצונו והטעם השני גם כן צ"ע דנהי שמקבלות שכר כאינו מצווה ועושה מכל מקום הרי לא נצטוו ואיך יכולות לומר וצונו ועוד קשה לפי דברי הרמב"ן הנ"ל,

דאינו מצווה ועושה כמו האבות לא שייך אלא בארץ ולא בחו"ל והרי רב יוסף היה בחו"ל וקיים את התורה אף שהיה סומא וכן נשים מברכות על מ"ע שהז"ג גם בחו"ל מטעמא דמקבלות שכר

אות קמג

ובתוס' ריב"א פ' בא כתב בשם חזקוני, "יש לך דברים שמקבלים שכר עליהם בעשייתן ואין מקבלין עליהן עונש כשאין עושין אותה, כגון מצה מליל ראשון ואילך רשות ומ"מ כתב באכילת הששה עשה, שנאמר שבעת ימים מצות תאכלו, וזהו שפירש במכילתא לפי שנא' ימים כלומר אם אכל מצה כל ז' ימים קיים שבעת ימים מצות תאכלו, לילות מניין, כלומר אם אכל מצה כל שבעה לילות מנין שקיים פסוק ומקבל שכר, ת"ל עד יום האחד ועשרים" עכ"ל, וז"ל הראב"ד בריש תורת כהנים, למ"ד נשים סומכות רשות אפילו סמיכה גדולה עליו מותרת בנשים, שכך נתנה בתורה, לאנשים חובה ולנשים רשות והנשים דומיא דאנשים לכל מ"ע שהזמן גרמא אעפ"י שיש בה איסור תורה כגון ציצית של תכלת לנשים, והא דאמרינן חגיגה ט"ז דאמרינן אקיפו ידייכו התם הנשים לא היה להם חלק בקרבן ומשום נחת רוח דנשים עשו הסמיכה, אבל הנשים בקרבן שלהן סומכות כאנשים עיין שם, וזו היא דעת ר"ת דנשים מברכות במ"ע שהזמן גרמא, אלא שדעת הראב"ד שם דלא קי"ל כמ"ד נשים סומכות רשות, ודעת ר"ת לפסוק כהך מ"ד ויכולות לומר וצונו, שהמצוה ניתנה לנשים כמו לאנשים אלא שאין נענשות בביטול המצוה כמ"ש בחזקוני לענין מצה כל שבעה [אלא דלפי"ז היה אפשר לברך על אכילת מצה כל שבעה וזה לא מצינו] ותו ל"ק מדברי הרמב"ן, דקודם מ"ת לא היתה שום מצוה בחו"ל אבל לאחר שניתנה תורה והציווי היה גם לחו"ל גם נשים וסומא היו בכלל המצוה, אלא שאין נענשין בביטולן, ולפי"ז קודם מ"ת לא היו יכולין לומר וצונו, כמבואר מלשון הר"ן "כיון שהאנשים נצטוו וקודם מ"ת לא היה שום ציווי

Les mots du jour à apprendre :

Faire honte (littéralement blanchir la face)	אַחוּרֵי אָפִי
Il lui a fait honte	אַחוּרֵיהָ
Mes soeurs	אַחוּוֹתַי

Programme du Mercredi

L'étude aujourd'hui est dédiée pour la Réfoua Chéléma de

Ariella Tehila bat Aviva Myriam

2. Récit de la Hagada

ספר החינוך פרשת בא מצוה כא

לספר בענין יציאת מצרים בליל חמשה עשר בניסן כל אחד כפי צחות לשונו, ולהלל ולשבח השם יתברך על כל הנסים שעשה לנו שם, שנאמר [שמות י"ג, ח'] והגדת לבנך וגו'. וכבר פירשו חכמים דמצות הגדה זו היא בליל חמשה עשר בניסן בשעת אכילת מצה [...]. ונוהגת בזכרים ונקבות, בכל מקום ובכל זמן. ועובר עליה ביטל עשה

מנחת חינוך פרשת בא מצוה כא אות ו

(ו) ונוהגת וכו'. ד"ז חידוש גדול אצלי למה יהיה נוהג מצוה זו בנשים כיון דהוי מ"ע שהז"ג ונשים) פטורות ור"מ פ"ו גבי אכילת מצה כ' מפורש דנשים חייבות כמבואר בש"ס אבל כאן לא כתב זה ולא מצאתי זה בשום מקום וער"מ פ"ב מהלכות עכו"ם חשיב המ"ע שהז"ג שנשים חייבות קידוש היום אכילת מצה ופסח ושמחה והקהל ולא חשיב זה מה"ת יתחייבו נשים במצוה זו. ולו' הטעם שנשים היו

ג"כ באותו הנס כמו מ"מ וד' כוסות כבר הוכיחו התוס' דד"ז אינו אלא דרבנן בכ"מ וע' שאג"א הק"ש בירר בראיות דגם בכל השנה נשים פטורות מזכירת י"מ מפני שהז"ג מכ"ש מצוה זו שהוא פ"א בשנה ודאי הז"ג ול"מ בשום פנים טעם למה יתחייבו נשים ואפ"ל לפי"מ שהביא הר"ם כאן פ"ז דזכור את יום צאתך מאמ"צ כמו שנאמר זכור את יום השבת לקדשו א"כ אפשר דהוי ג"ש מקידוש של שבת כמו דשם נשים חייבות ה"ה כאן אבל באמת בש"ס דילן אינו מוזכר וע' דף קט"ז דילפינן קד"ה מלמען תזכור ולא מן זכור וראיתי בסה"מ להר"מ שכתב דזכור הוא מצוה כמו זכור את יום השבת ואין כוונתו לגזרה שוה רק הביא דצריך להזכיר בפה ואין המכילתא בידי לעיין בו אבל כיון דהר"מ ל"ה ד"ז ואין עולה על זכרוני מי שיביא זה ד' הרהמ"ח צע"ג מנין לו לחייב נשים בפשיטות במצוה זו. ואין רא' מאשתו שואלתו היינו דמצוה עליו שיהי' כן אבל על האשה ודאי אין מצוה כלל וגם החומרא של הרהמ"ח מביא לידי קולא כי לדבריו מוציאין נשים י"ח אנשים בסיפור י"מ ובאמת כל שאינו מחויב בדבר אין מוציא עש"ס גבי ר"י ור"ש דאמר הגדה וכו' ולומר כיון דהתורה אמרה בדיבור זה בשעה שיש מצוה וכו' והם חייבים באכמ"צ ג"כ חייבים בזה אין זה כלום דהתורה כתבה לגבי אנשים דאז הוא זמן חיוב ומצינו כי"ב במצות אחרות ומ"מ אין הנשי' חייבות וצע"ג בזה

קובץ שעורים פסחים אות ריג

דף קח ע"א] נשים חייבות בארבע כוסות. שאף הן היו באותו הנס, והא דפטורות מסוכה אף על גב [שהיו באותו הנס, תירצו בתוס' דהתם בעשה דאורייתא, אבל הכא ארבע כוסות דרבנן תיקנו גמ לנשים. ויש לדקדק למה לא הקשו, מהא דאיצטרך קרא לחייב נשים במצה, וי"ל דהא פשיטא, דטעמא דהיו באותו הנס אינו אלא מדרבנן, אבל הקושיא מסוכה, דחזינן דנשים פטורות לגמרי, ואמאי ליחייבו מדרבנן מיהת, ותירצו, דבעשה דאורייתא לא תקנו חכמים, ולפי זה קשה, בהגדה דהיא דאורייתא ליפטרו נשים כמו בסוכה ובשו"ע מבואר דנשים חייבות גם בהגדה, ואפשר, דשו"ע אזיל לשיטת תוס' מגילה ד' בשם רבינו יוסף, דטעמא דהיו בנס הוא דאורייתא, או אפשר, דגם בעשה דאורייתא חייבות מדרבנן, אלא דלפי"ז תיקשי מסוכה דפטורות לגמרי, מיהו לקמן מוכח דאי מצוה בזה"ז דאורייתא גם הגדה דאורייתא וא"כ נשים חייבו' בהגדה מדאורייתא כיון דחייבות במצה דחייבו הגדה ילפינן מחיוב מצוה

Les mots du jour à apprendre :

Faire vivre	אָחױי
Ton frère	אָחוּךְ
Votre frère	אָחוֹכּוֹן

Programme du jeudi

L'étude aujourd'hui est dédiée pour la Réfoua Chéléma de

Chimon ben Juliette

3. Havdala et Birkat Haner

שולחן ערוך אורח חיים סימן רצו סעיף ח

נשים חייבות בהבדלה כשם שחייבות בקידוש, ויש מי שחולק. הגה: ע"כ לא יבדילו לעצמן רק ישמעו הבדלה מן האנשים

משנה ברורה שם

לד) נשים חייבות - אף על גב דהוי מצוה שהזמן גרמא דבדיני שבת איש ואשה שוין דאיתקש זכור לשמור וכמ"ש בריש סימן רע"א והבדלה נמי בכלל זכור הוא למ"ד הבדלה ד"ת וכמ"ש בריש הסימן ואפילו למ"ד הבדלה דרבנן דומיא דקידוש תקנוה והיש מי שחולק ס"ל דהבדלה כיון שהיא בחול אינה תלויה בעיני דיני שבת והיא בכלל שאר מצות שהזמן גרמא דנשים פטורות (לה) לא יבדילו לעצמן - והב"ח כתב אפילו למ"ד שפטורות מ"מ יכולות להמשיך על עצמן חיוב ולהבדיל לעצמן כמו בשופר ולולב שג"כ פטורות ואפ"ה מברכות כמבואר לקמן בסימן תקפ"ט [לד] ומסיק המ"א דהעיקר כדברי הב"ח. והנה לפי מה שכתב המ"א לעיל בסק"ד דנהגו הנשים שלא לשתות מכוס הבדלה א"כ בלאו כל הטעמים האיך תבדיל בעצמה והלא אינה יכולה לשתות הכוס וכ"כ בעל דרך החיים אלא כונת המ"א להקל בשאין לה ממי לצאת דאז בע"כ תבדיל לעצמה ותשתה כדי שלא לבטל מצות הבדלה (לו) מן האנשים - ואם האנשים כבר הבדילו לעצמם או שנתכוונו לצאת בבהכ"נ לא יבדילו כדי להוציא הנשים אם אין שם זכרים גדולים או קטנים ששומעין ממנו דלהיש חולקין הוא ברכה לבטלה [מ"א וש"א] והנה בספר זכור לאברהם בערך הבדלה וכן בספר ברכי יוסף הביאו כמה פוסקים דס"ל דאפילו מי שהבדיל כבר יכול להבדיל בשביל הנשים מ"מ למה לנו להכניס עצמן בחשש ספק לענין ברכה אחרי דהיא יכולה להבדיל בעצמה וכמו שכתבנו בס"ק הקודם ועיין מה שכתבנו בביאור הלכה לענין ברכת הנר אם אשה חייבת בה כשמברכת לעצמה

ביאור הלכה סימן רצו סעיף ח

לא יבדילו לעצמן - עיין במ"א שכתב דפשוט דרשאים לברך לעצמן על הבשמים ועל הכוס דברכת הנהנין הם והוא דלא נקט המ"א ברכת הנר דברכת הנר לאו ברכת הנאה הוא דלא נתקן על הנאת האור דא"ה היה צריך לברך בכל פעם כשרואה האור וכמו שהביא ב"י בשם הרא"ש ומסתפקנא אפילו למ"ד דנשים חייבות בהבדלה אם חייבות בברכת הנר דבשלמא הבדלה אף שהוא זמן גרמא נכללת במצוה דזכור שהיא שייכא לשבת וכמ"ש"כ הרמב"ם ואפילו למ"ד דרבנן דומיא דקידוש תקנוה משא"כ נר שנתקן על בריאת האור במו"ש שאינה שייכא לשבת כלל והיא זמן גרמא מנ"ל דחייבות וא"ל כיון שנקבעת בברכת הבדלה חדא דינא להו דז"א דהא יכולין לברך אותה בפני עצמה ג"כ וגם אין מחויב לחזור אחר האור כדלקמן בסימן רצ"ח ס"א ואולי כיון דלכתחלה מצוה לסדרן ביחד חדא דינא להו. ויותר נכון לומר דאינה חייבת בברכת הנר לכו"ע

שו"ת אגרות משה חושן משפט חלק ב סימן מז

ב. והנה בספקת המ"ב בבאור הלכה בנשים שכתב המג"א בסימן רצ"ו ס"ק י"א ופשוט שרשאין לברך על הבשמים ועל הכוס דברכת הנהנין הם ולא נקט גם ברכת הנר דאפשר דהוא בדוקא אף למה שמסיק המג"א דהעיקר כדברי הב"ח דנשים מבדילות לעצמן שמ"מ לא יברכו על האור וכן מסיק דיותר נכון לומר דאינן חייבות בברכת הנר ולא מסיק כלום לענין אם רשאות לברך ברכת הנר, ולע"ד יש להן לברך על ברכת הנר דכן הא משמע ממה שהמחבר כתב לדעה הראשונה סתם דנשים חייבות בהבדלה ולא מסיק אבל לא תברך על הנר. וגם אף אם נימא דשייך גם בזה פטור בנשים מצד שהוא זמן גרמא הא נשים מקיימות כשרוצות גם מ"ע שהזמן גרמא ומברכות עליהן, ומש"כ המג"א טעם דאולי בדבר שאין אלא הברכה אין רשאות הוא טעם קלוש מאד דלכאורה אף החולקין על התוס' וסוברין שנשים אין מברכות כשמקיימות מ"ע שהזמן גרמא שפטורות הוא משום שאיך תאמר וצונו כמפורש בתוס' ר"ה דף ל"ג ע"א ד"ה הא. אבל בברכה שאין בה לשון וצונו גם לדידהו יש לברך מאחר דיכולות הנשים גם לברך וליכא משום לא תשא מ"ש מצוה דרבנן זו דברכה שלא יוכלו לקיים, ושפיר כתב בעה"ש דאין בזה שום סברא לחלק, אך מש"כ עוד לדחות טעם זה משום דגם בהבדלה יש מעשה דשתיית הכוס, לא מובן דהא השתיה אינו בשביל מצות הבדלה אלא בשביל הברכה. וגם בעיקר הדבר להחשיב ברכת הנר לזמן גרמא אינו ברור דהא עצם חיוב הברכות לברך על המצות ולברך על כל דבר שאירעו לישראל ועל כל דבר מהבריאה שראו אנשי כנה"ג לתקן שיברכו אינו דבר שתלוי בזמן שהרי תקנה זו אינה תלויה בזמן שא"כ אף שאיכא איזו ברכה דתלויה בזמן משום שלא אפשר לראות ולהיות קודם הזמן אפשר שאין להחשיב זה כזמן גרמא כיון שעצם חיוב הברכה שתיקנו וחייבו אינו דבר התלוי בזמן, דלכן שפיר מברכות שהחיינו על כל דבר הבא מזמן לזמן אף לתוס' קידושין דף ל"ד ע"א ד"ה מעקה שנשים פטורות ממ"ע דיו"ט דהוא משום דעכ"פ ענין הרגל הוא דבר הבא מזמן לזמן

ולא אמרינן דהאשה לא תברך שהחיינו מהאי טעמא דכיון דבא מזמן לזמן הוא זמן גרמא, ובשביל האיסור לעשות מלאכה לא מסתבר שיברכו שהחיינו, אלא הוא משום דעצם חיוב הברכות הוא בכל יום שיארע איזה דבר חדוש שצריך לברך שהברכות בכללן לאו זמן גרמא הוא, ולפ"ז יש גם לחייב לברך לנשים על האור שהרי גם ברכה דעל הנר במוצאי שבת יש לה דין דלאו הז"ג דאין לחלק כל ברכה בפ"ע שגם מדינא יש לה לברך [...]

Les mots du jour à apprendre :

Se moquer	אַחוּזִי
Pardoner	אַחוּלִי
Derrière	אַחוּרִי

Biographies:

קובץ שעורים – Kovets Chiourim

Rabbi Elh'anani Bunim Wasserman est né à Birzai en Lituanie en 1875. Il a étudié à la Yeshiva de Telz auprès de Rabbi Chimon Shkop et Rabbi Eliezer Gordon, et fut reconnu dès son plus jeune âge comme un génie et quelqu'un d'exemplaire dans son comportement. Il était exceptionnellement assidu, prenant garde à ne pas perdre une seule minute. Le Rav de Poniewitz z"l a raconté que lorsqu'ils étudiaient ensemble à la Yéchivah de Radin, on lui apporta un télégramme disant qu'il venait d'avoir un fils. Rabbi El'hanan ouvrit le télégramme, se leva et dit la bénédiction Hatov Véhamétiv, puis retourna immédiatement à la question qui les occupait avec profondeur comme s'il ne s'était rien passé. Pendant une période transitoire, il étudia à Brisk auprès de Rav H'aïm Soloveitchik. En 1907, il entame son étude au Kollel Kodchim du H'afets H'aïm à Radin pendant trois années, de qui il se rapprochera énormément et deviendra le disciple Mouvhak. En 1921, il fonde sa célèbre Yeshiva « Ohel Torah » à Baranovitch en Pologne, destinée aux jeunes Bah'ourim. Il est considéré comme un des grands dirigeants du monde des Yechivot et du mouvement Agoudat Israël.

pensant revenir à Vilna où il s'était installé. Mais les Allemands s'emparèrent de la Lituanie et il fut obligé de rester à Slobodka. Le 11 Tamouz 5701 (1941), les nazis attaquèrent les juifs de Slobodka et les exécutèrent.

Avant d'être tué, il s'adressa à ses amis les Rabbanim et à tous les juifs. Il parlait doucement, avec le même calme intérieur qu'à l'accoutumée. Voici ses dernières paroles :

« Au Ciel on nous considère apparemment comme des Tsadikim, car nous avons été choisis comme expiation pour le Klal Israël avec notre corps. C'est pourquoi nous devons revenir à D.ieu totalement et immédiatement. Le temps presse, le chemin de la Neuvième Forteresse (endroit du massacre des martyrs de Slobodka-Kovno) est proche. Nous devons savoir que notre sacrifice s'élèvera plus facilement grâce au repentir, et que par là nous sauverons la vie de nos frères et de nos sœurs en Amérique. Nous accomplissons à présent la plus grande des Mitsvot ! « Tu l'as détruite par le feu, tu la reconstruiras par le feu ». Le feu qui dévore nos cadavres est le feu qui reconstruira la maison d'Israël. » Dans un cri de « Chema Israël », son âme monta aux Cieux.

Le Kovets Chiourim est un recueil de ses cours transmis sur le Chass. Il écrit aussi le Kovets Hearot sur Yebamot.

Liste des 56 Souguiot étudiées sur Matmidim

Souguiot de Brah'ot			Sougiot sur les H'aguim
1. Birkot Hatorah 2. Choméa Kéoné 3. Arévout 4. Kavana dans le Chema 5. Position pour le Chema 6. Méah Brah'ot 7. Amen Yetoma 9. Les quantités pour les Brah'ot 10. Les Brah'ot de consommation 11. Brah'a Chééina Tsréh'a 12. Ikar Vétafel 13. Mééin Chaloch 14. Brah'a sur un interdit 15. Anigrone	17. Birkat Haguefen 18. Natei Inchei 19. Birkat Haréah' 22. Les jus 23. Trima 24. Pat Kisnin (1) 25. Pat Kisnin (2) 26. Les Apéritifs 27. Zimoun (1) 28. Zimoun (2) 29. Zimoun (3) 30. Zimoun (4) 31. Zimoun (5) 32. Tefilat Haderekh 33. Birkat Hagomel	34. Birkat Hagomel (2) 38. Chéhéh'éyanou sur un nouveau fruit 39. Chéhéh'éyanou sur un nouveau Keli 40. Chéhéh'éyanou sur les Mitsvot 41. Hatov Véhamétiv sur le vin 42. Cheva Brah'ot (1) 43. Cheva Brah'ot (2) – Panim H'adachot 46. Birkat Halevanah 47. H'azarat Hachats' (1) 48. H'azarat Hachats' (2) 49. H'azarat Hachats' (3)	<u>Hanouka</u> 8. Emplacement de la Hanoukia 44. Ner Ich oubeto 45. Ner Ich oubeto (2) <u>Pourim</u> 16. Michloah' Manot et Matanot Laevyonim <u>Pessah</u> 20. Biour H'amets <u>Sefirat Haomer</u> 21. Un seul grand compte
Souguiot générales			Roch Hachana
37. Bal Tossif 50. Tokh Kédé Dibour 51. Ein Chaliah' Lidvar Avera (1) 52. Ein Chaliah' Lidvar Avera (2) 53. Mitsva bo yoter Mibichlouh'o	54. Mitsvot lav lihanot nitanou 55. Mitsvat Assei Chehazman grama (1) 56. Mitsvat Assei Chehazman grama (2)		35. Les trois Livres <u>Soukot</u> 36. Mitstaer

Bon Simoud sur Matmidim !